

Skatt- og trygderegnskap for utvalgte innvandrershusholdninger

Human Rights Service (HRS)

www.rights.no

N-2-2013

Innhold

Innledning.....	3
1 Skatte- og trygderegnskap	3
1.1 Variasjon etter landbakgrunn	5
1.2 Balanse	7

Innledning

I *Skatte- og trygderegnskap for Norges husholdninger* (N-1 2003) så vi nærmere på forholdet skatt og trygd for Norges husholdninger ut fra faktiske regnskapstall i et gitt år (2009).¹ Inntektsregnskapet for Norges husholdninger viste store forskjeller i innbetalt skatt og forbruk av trygder mellom husholdninger med og uten innvandrerbakgrunn.

Husholdninger med norsk bakgrunn betalte i gjennomsnitt 165 000 kroner i skatt, mens tilsvarende tall blant husholdninger med innvandrerbakgrunn og ikke-vestlige innvandrerbakgrunn var henholdsvis 108 000 og 86 000 kroner. For trygd og pensjoner fikk husholdningene med norsk bakgrunn utbetalt 161 000 kroner, mens de med innvandrer- eller ikke-vestlig bakgrunn mottok 110 000 kroner.

De høye trygdeutbetalingene til personer med norsk bakgrunn henger sammen med at denne gruppen har tre ganger så høy andel personer i pensjonsalder som innvandrerbefolkningen. Men til tross for at innvandrerhusholdninger har få pensjonister, hadde de likevel et underskudd i skatte- og trygderegnskapet på nærmere 3 000 kroner, mens de med ikke-vestlig bakgrunn hadde et underskudd på 24 000 kroner. Husholdninger med norsk bakgrunn hadde et overskudd i skatte- og trygderegnskapet på 4 000 kroner. Når vi så på forskjellene mellom skatt minus trygd for trygdeordninger ved å holde pensjoner fra Folketrygden og tjenstepensjoner utenfor, var forskjellene langt større. Mens forskjellene mellom skatt minus trygder blant norske og innvandrerhusholdninger var på 6 000 kroner når vi inkluderte alle trygder inklusiv pensjoner (norske husholdninger hadde et positivt bidrag på 3 752 kroner, mens innvandrerhusholdninger hadde et negativt bidrag på 2 600 kroner), økte forskjellene til et negativt bidrag på hele 81 000 kroner når vi holdt disse pensjonene utenfor. Blant ikke-vestlige husholdninger økte forskjellene fra -28 000 til -108 000 kroner. For personer med flyktningbakgrunn økte forskjellene fra -75 000 til -144 000 kroner.

I dette notatet legger vi til grunn Statistisk sentralbyrå (SSB) sin rapport ”Fakta om 18 innvandrergrupper i Norge”.² Denne gir statistikk om skatt, inntekt, overføringer og trygder fordelt etter landbakgrunn for inntektsåret 2004 (SSB har ikke kommet med noen lignende rapport etter dette). Dette er altså bare tall for ett år, men er med på å gi et faktisk innblikk i situasjonen. Fordelen med denne rapporten fra SSB er at husholdningene er avgrenset til ektepar og samboere med felles barn hvor hovedinntektstaker er mellom 25 og 55 år. Dermed blir innvandrergruppene mer sammenliknbare med befolkningen med norsk bakgrunn, fordi de store overføringene knyttet til alderspensjoner holdes utenfor.

1 Skatte- og trygderegnskap

Når husholdningene avgrenses til ektepar med eller uten barn og samboere med felles barn hvor hovedinntektstaker er mellom 25 og 55 år, som også må betegnes som dem mest yrkesaktive alder, fremkommer klare forskjeller for de ulike innvandrergruppene, både seg imellom og sammenlignet med norsk befolkning/den øvrige befolkningen.³

¹ http://www.rights.no/wp-content/uploads/2013/02/Notat_skatt_trygd_012013.pdf

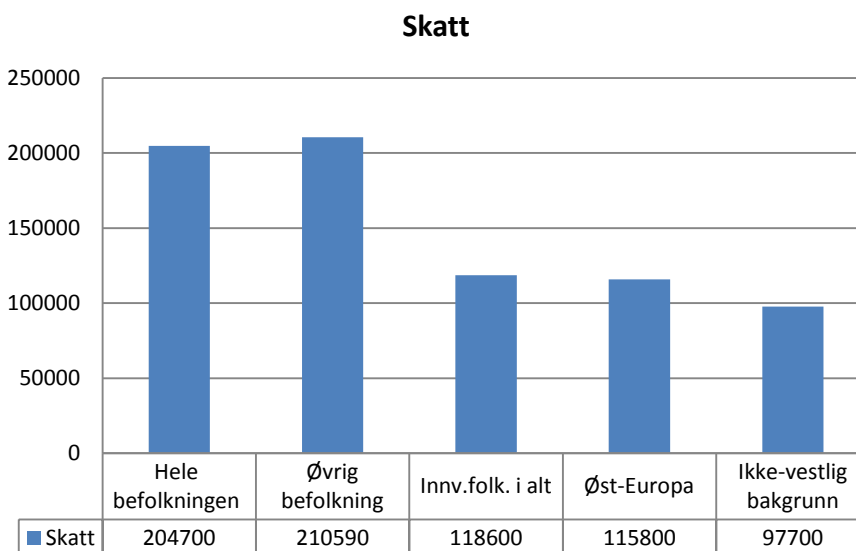
² http://www.ssb.no/a/publikasjoner/pdf/rapp_200729/rapp_200729.pdf

³ ”Øvrig befolkning” betyr i SSBs definisjon den delen av befolkningen i Norge hvor innvandrere (1.generasjon) og deres etterkommere (2.generasjon) ikke er medregnet.

Landbakgrunn	Utlignet skatt i alt	Overføringer i alt	Balanse (skatt minus overføringer)
Hele befolkningen	204 700	73 700	131 000
Befolkningen med norsk bakgrunn/øvrige befolkning	210 590	71 039	139 550
Innvandrerbefolkningen i alt	118 600	112 600	6 000
Innvandrerbefolkningen med bakgrunn fra Øst-Europa	115 800	99 800	16 000
Innvandrerbefolkningen med ikke-vestlig bakgrunn	97 700	127 400	-29 700

Tabell 1: Oversikt over skatte- og trygdeordningen. Ektepar (med og uten barn) og samboerpar med felles barn hvor begge voksne har samme landbakgrunn og hovedinntektstaker er 25-55 år. Gjennomsnitt 2004. Kroner. Kilde: SSB rapport 2007/29: *Fakta om 18 innvandringsgrupper i Norge*. Tallene er hentet fra rapportens tabeller om inntektsregnskap fordelt etter landbakgrunn.

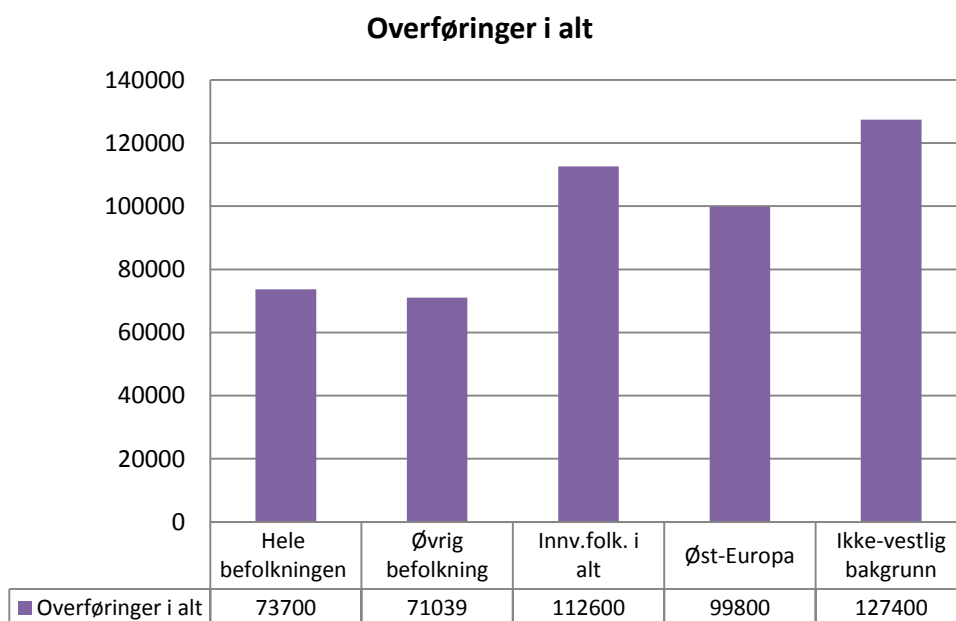
Som vi ser av tabell 1 betalte den øvrige befolkningen i gjennomsnitt om lag 211 000 kroner i skatt per husholdning, mens husholdninger med innvandrerbakgrunn betalte i underkant av 119 000 kroner. De med bakgrunn fra Øst-Europa betalte i gjennomsnitt i underkant av 116 000 kroner, mens de med ikke-vestlig innvandrerbakgrunn betalte i underkant av 98 000 kroner i skatt, jf. figur 1:

Figur 1: Gjennomsnittlig skatt per husholdning hvor hovedinntektshaver er 25-55 år, fordelt etter ulike befolkningsgrupper. 2004. Kroner.

Samtidig ser vi i tabell 1 er det også er betydelige variasjoner i overføringer i alt. Den øvrige befolkningen fikk i gjennomsnitt 71 000 kroner i overføringer per husholdning, mens de gjennomsnittlige overføringene til innvandrerbefolkningens husholdninger lød på i underkant av 113 000 kroner. Totale overføringer til husholdninger med bakgrunn fra Øst-Europa var gjennomsnittlig på i underkant av 100 000 kroner, mens for de med ikke-vestlig

innvandrerbakgrunn var overføringene på i overkant av 127 000 kroner. Det innebærer at innvandrershusholdninger og ikke-vestlige husholdninger fikk henholdsvis 59 og 79 prosent mer i overføringer enn husholdninger uten norsk bakgrunn.

Figur 2: Overføringer i alt gjennomsnittlig per husholdning hvor hovedinntektshaver er 25-55 år, fordelt etter ulike befolkningsgrupper. 2004. Kroner.

1.1 Variasjon etter landbakgrunn

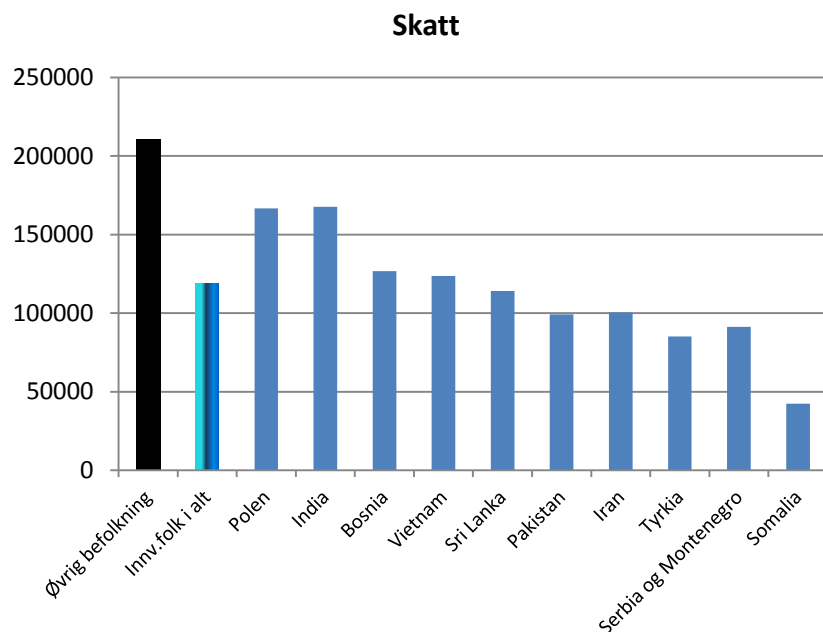
Det er imidlertid store variasjoner etter innvandrershusholdningenes landbakgrunn, jf. tabell 2.

Landbakgrunn	Utlignet skatt i alt	Overføringer i alt	Balanse (skatt minus overføringer)
Polen	166 600	56 900	109 700
India	167 700	92 300	75 400
Bosnia	126 700	85 100	41 600
Vietnam	123 600	108 500	15 100
Sri Lanka	114 000	105 300	8 700
Pakistan	99 200	116 100	- 16 900
Iran	100 400	130 800	- 30 400
Tyrkia	85 100	129 400	-44 300
Serbia og Montenegro	91 300	140 400	-49 100
Somalia	42 400	194 700	-152 300

Tabell 2: Oversikt over skatte- og trygderegnskapet fordelt på noen utvalgte landbakgrunner. Ektepar (med og uten barn) og samboerpar med felles barn hvor begge voksne har samme landbakgrunn og hovedinntektstaker er 25-55 år. Gjennomsnitt 2004. Kroner. Kilde: SSB rapport 2007/29: *Fakta om 18 innvandrergupper i Norge*. Tallene er hentet fra rapportens tabeller om inntektsregnskap fordelt etter landbakgrunn.

Skatt

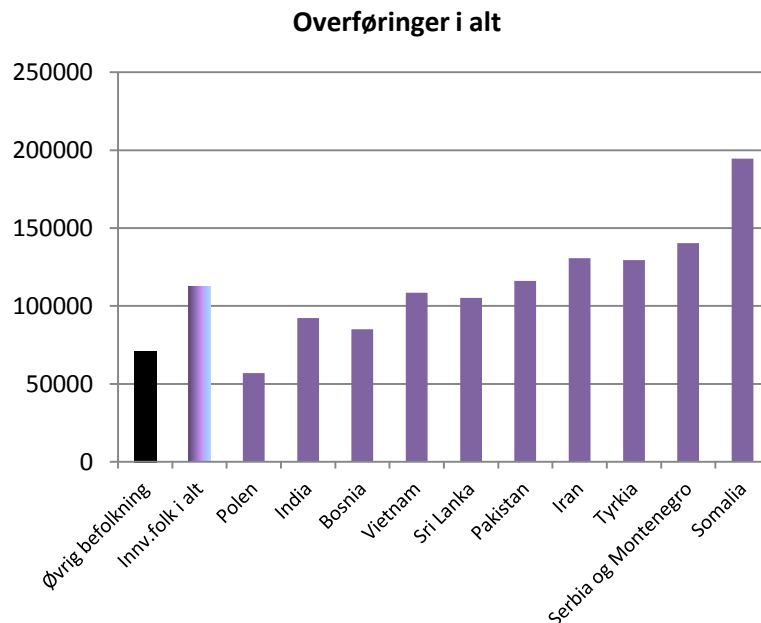
Innvandrerhusholdninger med indisk og polsk bakgrunn var de som betalte mest skatt, med henholdsvis 168 000 og 167 000 kroner per husholdning, mens de med bakgrunn fra Tyrkia og Somalia bare betalte henholdsvis 85 000 og 42 000 kroner i skatt. Til sammenlikning betalte husholdningene i øvrig befolkning 211 000 kroner i skatt. En husholdning med somalisk bakgrunn betalte dermed bare om lag en fjerdedel så mye skatt som en husholdning med indisk bakgrunn og bare en femtedel av en husholdning i den øvrige befolkningen. Det er også store forskjeller mellom husholdninger med henholdsvis indisk og pakistansk bakgrunn. Husholdninger med indisk bakgrunn betalte nesten 70 prosent mer i skatt enn husholdninger med bakgrunn fra nabolandet Pakistan.

Figur 3: Gjennomsnittlig skatt per husholdning hvor hovedinntektshaver er 25-55 år, fordelt etter øvrig befolkning, innvandrerbefolkning i alt og utvalgte landgrupper. 2004. Kroner.

Overføringer

Som det fremkommer av tabell 2 er det også store forskjeller etter landbakgrunn hva gjelder overføringer. Husholdninger med bakgrunn fra Polen var de eneste som fikk mindre overføringer enn øvrig befolkning. Polakkene fikk 57 000 kroner i overføringer per husholdning. I motsatt ende av skalaen ligger husholdninger med bakgrunn fra Serbia og Montenegro og Somalia. Disse fikk henholdsvis 140 000 og 195 000 kroner i overføringer per husholdning. Det betyr at de fikk henholdsvis dobbelt så mye og nesten tre ganger så mye i overføringer som husholdninger i den øvrige befolkningen.

Figur 4: Overføringer i alt gjennomsnittlig per husholdning hvor hovedinntektshaver er 25-55 år, fordelt etter øvrig befolkning, innvandrerbefolkning i alt og utvalgte landgrupper. 2004. Kroner.

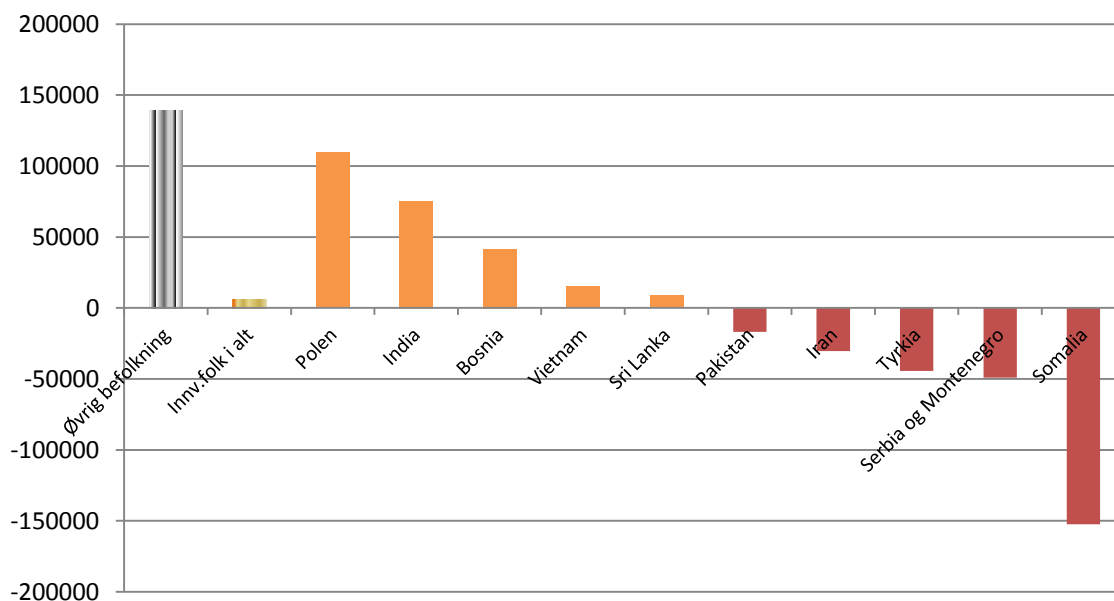
1.2 Balanse

Balanseregnskapet fremkommer ved å se på differansen mellom skatt og overføringer. I figur 5 (nedenfor) ser vi hvorvidt forholdet mellom innbetalte skatter og forbruk av trygder gir et overskudd eller underskudd fordelt på husholdningenes landbakgrunn. Blant husholdninger i den øvrige befolkningen var det et stort overskudd på 140 000 kroner per husholdning, fordi de i gjennomsnitt betalte inn langt mer i skatt enn de forbrukte i form av overføringer. Blant husholdningene i innvandrerbefolkningen i alt og blant husholdningen med Østeuropeisk bakgrunn, var det et lite overskudd på henholdsvis 6 000 og 16 000 kroner. Med tanke på at disse husholdningene er i sin beste yrkesaktive alder, 25-55 år, og dermed har pensjonsalderen foran seg må dette kunne sies å være oppsiktsvekkende svake tall. Blant husholdningene med ikke-vestlig bakgrunn var det et underskudd per husholdning på 30 000 kroner, og det selv i den beste arbeidslalden.

Fordelingen av innvandrerhusholdninger etter enkeltland viser at de med bakgrunn fra Polen og India kommer best ut blant de med innvandrerbakgrunn, med et overskudd på henholdsvis 110 000 og 75 000 kroner per husholdning. Størst underskudd har husholdninger med bakgrunn fra Serbia og Montenegro med et underskudd på 49 000 kroner og somaliere som hadde et underskudd på hele 152 000 kroner. Forskjellene i skatte- og trygderegnskapet til somaliske husholdninger og husholdninger i øvrig befolkning var dermed nesten 300 000 kroner per husholdning.

Vi ser også igjen at det er store forskjeller i bidragene fra husholdninger fra Pakistan og India. Mens husholdninger med indisk bakgrunn hadde et overskudd på 75 000 kroner, hadde husholdninger med pakistansk bakgrunn et underskudd på 17 000 kroner.

Balanse

Figur 5: Balanse mellom innbetalte skatter og utbetalte overføringer/trygder for husholdninger hvor hovedinntektshaver er 25-55 år, fordelt etter øvrig befolkning, innvandrerbefolkning i alt og utvalgte landgrupper. Gjennomsnitt for 2004. Kroner.